

5.1.2005

1(13)

INDEKSIKOROTUSJÄRJESTELMÄN MUUTOKSET 1.1.2005 ALKAEN

1. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa käytettävät indeksit

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettaviin etuuksiin tehdään vuosittain tarkistukset palkka- ja kuluttajahintatasossa tapahtuneiden muutosten perusteella (ns. indeksikorotus). Myös tapaturmavakuutuslain rahamääriin tehdään vuosittain tarkistus indeksia käyttäen. Ennen vuotta 2005 tarkistukset on tehty työntekijäin eläkelain mukaisella, ns. työikäisen indeksillä (puoliväli-indeksi). Tietyissä tapauksissa on käytetty eläkeikäisen indeksia. Indeksikorotusjärjestelmästä ennen vuoden 2005 lakimuutoksia on kerrottu TVL:n kiertokirjeessä 36/1995.

Työeläkevakuutukseen tulee vuoden 2005 alusta muutoksia, jotka koskevat myös työntekijäin eläkelain mukaista indeksijärjestelmää. Työikäisen indeksin käytöstä luovutaan vuonna 2011 siirtymäajan jälkeen. Tästä syystä myös lakisääteisen tapaturmavakuutuksen indeksikorotusjärjestelmään on tehty lakimuutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2005. Muutokset on tehty lailla 1365/2004.

Työeläkeindeksi ja palkkakerroin

Tapaturmavakuutuksessa otetaan käyttöön työntekijäin eläkelain mukaiset työeläkeindeksi ja palkkakerroin. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa ne vuosittain.

Työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisessa **työeläkeindeksissä** kuluttajahintaindeksin paino on 80 prosenttia ja ansiotasoindeksin 20 prosenttia. Työeläkeindeksi vastaa aikaisempaa ns. eläkeikäisen indeksia. Työeläkeindeksiluku vuonna 2005 on 2047.

Työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisessa **palkkakertoimessa** ansiotasoindeksin paino on 80 prosenttia ja kuluttajahintaindeksin 20 prosenttia. Palkkakerroin on uusi indeksiluku, jota ei ole aikaisemmin käytetty. Palkkakerroin vuonna 2005 on 1,028.

Tapaturmavakuutuslain uusia indeksikorotussäännöksiä sovelletaan 1.1.2005 alkaen kaikkiin työtapaturmiin sattumisajasta ja ammattitaitteihin ilmenemisajasta riippumatta.

2. Tapaturmavakuutuslaissa olevien rahamäärien tarkistaminen

Tapaturmavakuutuslain mukaiset rahamäärät tarkistetaan lain 60 §:n mukaisesti joko palkkakertoimella tai työeläkeindeksillä.

Vuoden 2005 alusta kaikki tapaturmavakuutuslain rahamäärät ovat lakitekstissä 2004 tasossa pyöristettyinä kahteen desimaaliin.

Tarkistettaessa jatkossa, esimerkiksi vuodesta 2005 alkaen, rahamääriä indeksillä, niihin tehdään indeksitarkistuksen jälkeen pyöristys lain 60 §:n mukaisesti. Pyöristyssääntöihin ei ole tullut muutoksia.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto antaa jatkossakin vuosittain kiertokirjeen tapaturmavakuutuslain mukaisista euromääristä.

2.1. Palkkakertoimella tarkistettavat

Palkkakertoimella tarkistetaan vuosittain seuraavat tapaturmavakuutuslain rahamäärät

- vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneeltä työnantajalta perittävä korvaus (11 §)
- vakuutuksen ottaneen työnantajan omavastuuosuus (12.1 §)
- ns. pientyönantajan omavastuuosuus (12.2 §)
- vähimmäisvuosityöansio (28.6 §)
- perittävän/palautettavan tasoitusvakuutusmaksun pienin määrä (35 a §)
- vähimmäismaksu, jolla vakuutuslaitoksen on osallistuttava Tapaturmalautakunnan kustannuksiin (53.5 §)
- maksettavan korvauksen korotuksen pienin määrä (60 a.4 §).

2.2. Työeläkeindeksillä tarkistettavat

Työeläkeindeksillä tarkistetaan vuosittain seuraavat tapaturmavakuutuslain rahamäärät

- hautausapu (16.3 §)
- haittalisät (20 §)
- vaatelisät ja opaskoiraalisä (20 a §).

Lain uusia, vuoden 2004 tasossa olevia rahamääriä sovelletaan 1.1.2005 tai sen jälkeen sattuneisiin työtapaturmiin tai ilmenneisiin ammattitauteihin. Vuoden 2004 tasossa oleviin rahamääriin tehdään indeksitarkistus kunkin vuoden työeläkeindeksillä ja ne pyöristetään lain 60 §:n mukaisesti.

3. Työeläkeindeksillä tarkistettavat etuudet

3.1. Yleistä

Työeläkeindeksillä tarkistetaan 1.1.2005 alkaen seuraavat maksussa olevat etuudet siitä riippumatta, milloin työtapaturma on sattunut tai ammattitauti ilmennyt

- tapaturmaeläke
- perhe-eläke
- elinkorko
- elinkoron sijasta suoritettava kertakaikkinen korvaus
- huoltoeläke
- haittaraha
- hautausapu
- haittalisät
- vaatelisät
- opaskoiraalisä
- avuttomuuslisä

3.2. Ennen vuotta 2005 sattuneet vahingot

3.2.1. Tapaturma-, perhe- ja huoltoeläkkeet sekä elinkorot

Ennen vuotta 2005 sattuneiden vahinkojen perusteella suoritettavissa etuuksissa työeläkeindeksin käyttöönotto toteutetaan vuonna 2005 siten, että etuus tarkistetaan ensin vahingon sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussääntöjen mukaisesti. Vuoden 2004 tasossa olevaan etuuteen tehdään indeksitarkistus maksamisvuoden, esimerkiksi 2005 tasoon, käyttäen työeläkeindeksiä.

Indeksitarkistuksessa käytetään siis seuraavia laskutapoja (kaavoissa työikäisen indeksi = eläkeikäisen indeksi, kun vuosi < 1996, koska ennen vuotta 1996 oli käytössä vain yksi indeksi):

a) vahingoittunut syntynyt 1939 tai sen jälkeen

$$\frac{\text{työikäisen indeksi vuonna 2004}}{\text{työikäisen indeksi sattumisvuonna}} \times \frac{\text{työeläkeindeksi maksuvuonna}}{\text{eläkeikäisen indeksi vuonna 2004}}$$

Esim. 1.

Tapaturma sattunut vuonna 1992. Vahingoittunut syntynyt vuonna 1940. Tapaturmaeläkkeen perusmäärä vuodessa 5.038,91 euroa.

Vuoden 2005 tapaturmaeläke indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2151/1682 \times 2047/2028 \times 5.038,91 = 6.504,31 \text{ e}$

Vuoden 2006 tasossa:
 $2151/1682 \times \text{vuoden 2006 työeläkeindeksiluku}/2028 \times 5.038,91 =$

b) vahingoittunut syntynyt vuonna 1938 tai sitä ennen (eli jo vuoden 2004 indeksitarkistuksessa on käytetty ns. eläkekäisen indeksii)

Tällöin indeksitarkistuksessa käytetään seuraavia laskutapoja:

b.1) Vahingoittunut täyttänyt sattumisvuonna tai sitä ennen 65 vuotta

$$\frac{\text{työeläkeindeksi maksuvuonna}}{\text{eläkekäisen indeksi sattumisvuonna}}$$

Esim. 2.

Ammattitauti ilmennyt vuonna 2002. Vahingoittunut syntynyt vuonna 1925 (täyttänyt siis 65 vuotta vuonna 1990). Perhe-eläkkeen perusmäärä vuodessa 6.160,00 euroa.

Vuoden 2005 perhe-eläke indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2047/1968 \times 6.160,00 = 6.407,28 \text{ e}$

Vuoden 2006 tasossa:
 vuoden 2006 työeläkeindeksiluku / 1968 $\times 6.160,00 =$

b.2) Vahingoittunut täyttänyt 65 vuotta sattumisvuoden jälkeen

$$\frac{\text{työikäisen indeksi 65 v. täyttämivuonna}}{\text{työikäisen indeksi sattumisvuonna}} \times \frac{\text{työeläkeindeksi maksuvuonna}}{\text{eläkekäisen indeksi 65 v. täyttämivuonna}}$$

Esim. 3.

Tapaturma sattunut 1987. Vahingoittunut syntynyt vuonna 1923 (olisi siis täyttänyt 65 vuotta vuonna 1988). Perhe-eläkkeen perusmäärä vuodessa 4.460,34 euroa.

Vuoden 2005 perhe-eläke indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $1291/1225 \times 2047/1291 \times 4.460,34 = 7.453,32 \text{ e}$

Vuoden 2006 tasossa:
 $1291/1225 \times \text{vuoden 2006 työeläkeindeksiluku} / 1291 \times 4.460,34 =$

Esim. 4.

Tapaturma sattunut vuonna 1999. Vahingoittunut syntynyt vuonna 1936 (täyttänyt siis 65 vuotta vuonna 2001). Tapaturmaeläkkeen perusmäärä vuodessa 3.202,30 e.

Vuoden 2005 tapaturmaeläke indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $1981/1868 \times 2047/1912 \times 3.202,30 = 3.635,80 \text{ e}$

Elinkoroissa ja huoltoeläkkeissä tehdään kuitenkin edelleen **ns. minimivertailu** Tapaturmavakuutuslaitosten liiton kiertokirjeen 23/92 kohdassa 7 kerrotulla tavalla. Vertailu tehdään kulloinkin voimassa olevaan vähimmäisvuosityöansioon.

3.2.2. Haittarahat

Jatkuva haittaraha tarkistetaan ensin vahingon sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussääntöjen mukaisesti. Vuoden 2004 tasossa olevaan etuuteen tehdään indeksitarkistus maksamisvuoden, esimerkiksi 2005 tasoon, käyttäen työeläkeindeksiä.

Esim. 5.

Tapaturma sattunut vuonna 1988. Jatkuvan haittarahan perusmäärä vuodessa 3.320,03 e.

Vuoden 2005 haittaraha indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2151/1291 \times 2047/2028 \times 3.320,03 = 5.583,49 \text{ e}$

Myös haittarahan kertakorvaus tarkistetaan edellä mainituin tavoin työeläkeindeksillä. TapVakL 60 § 3 momentin mukaan kertakaikkisena maksettavaan korvaukseen tehdään indeksitarkistus korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

Esim. 6.

Tapaturma sattunut vuonna 2003. Maksettavan haittarahan perusmäärä 3.753,07 e (haittaluokka 2, nainen, 40 vuotta)

Haittaraha maksetaan kertakaikkisena vuonna 2005. Haittaraha indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2151/2103 \times 2047/2028 \times 3.753,07 \text{ e} = 3.874,70 \text{ e}$

3.2.3. Haitta- vaate- ja avuttomuuslisät

3.2.3.1. Vanhan luokituksen mukainen haitta- ja vaatelisä ennen 1.1.2003 sattuneissa vahingoissa

Ns. TAKE – uudistuksen yhteydessä muutettiin mm. haitta- ja vaatelisää koskevia tapaturmavakuutuslain säännöksiä. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2003 ja niitä sovelletaan vain 1.1.2003 tai sen jälkeen sattuvia tapaturmia ja ilmenneitä ammattitauteja. Haittalisä jakautuu TapVakL 20 §:n 2 momentin (1314/2002) mukaan kolmeen luokkaan (ylin – keskimäinen – alin haittalisä). Vaatelisässä on TapVakL 20 a §:n 2 momentin (1314/2002) mukaan kaksi luokkaa, korotettu vaatelisä ja vaatelisä.

Ennen 1.1.2003 sattuneisiin tapaturmiin ja ilmenneisiin ammattitauteihin sovelletaan haittalisän ja vaatelisän luokituksia, jotka perustuvat tapaturma-asiain korvauslautakunnan ohjeisiin. Haittalisä jakautuu korvauslautakunnan kiertokirjeen 3/89 ohjeen mukaan neljään luokkaan. Myös vaatelisä on korvauslautakunnan ohjeen (kiertokirje 3/60) mukaan jakautunut neliportaiseen luokitteluun käytettävien proteesien ja muiden apuneuvojen mukaan.

Tapaturma-asiain korvauslautakunta on antanut vuosittain kiertokirjeen haitta- ja vaatelisien määristä ennen 1.1.2003 sattuneissa vahingoissa. Tähän asti lisien määrät on laskettu käyttäen lähtökohtana vuoden 1971 tasoa.

Lisien määrät vuodelle 2005 tarkistetaan työeläkeindeksillä käyttäen lähtökohtana vuoden 2004 tasoa. Vuoden 2004 lisien määrät on ilmoitettu vakuutuslaitoksille TAKO:n kierto-
kirjeellä 12/2003. Indeksitarkistuksessa vuoden 2004 indeksilukuna käytetään eläkeikäisen indeksilukua. (Esim. haittalisä 1. luokassa on v. 2005: $23,40 \times 2047/2028 = 23,62 \text{ e}$)

Seuraavia määriä sovelletaan ennen 1.1.2003 sattuneisiin tapaturmiin ja ilmenneisiin ammattitauteihin.

Haittalisä

Tapaturma-asiain korvauslautakunnan kiertokirjeen 3/89 ohjeen mukaiseen haittalisän luokitteluun perustuvat haittalisän määrät ovat v. 2005 indeksin tasossa seuraavat:

Haittalisä

1. luokka: 23,62 e/ pv
2. luokka: 18,90 e/ pv
3. luokka: 12,99 e/ pv
4. luokka: 7,09 e/ pv

Haittalisä sokealle 2 ensimmäiseltä vuodelta

23,62 e/ pv

ja sen jälkeen

11,81 e/ pv

Vaatelisä

Tapaturma-asiain korvauslautakunnan kiertokirjeen 3/60 ohjeen mukaiseen vaatelisän luokitteluun perustuvat vaatelisän määrät ovat v. 2005 indeksin tasossa seuraavat:

Vaatelisä

1. luokka: 1,89 e/ pv
2. luokka: 1,41 e/ pv
3. luokka: 0,71 e/ pv
4. luokka: 0,47 e/ pv

Tapaturma-asiain korvauslautakunta ei enää jatkossa anna lisiä koskevaa kiertokirjettä. Lisien määrät tarkistetaan indeksillä kiertokirjeessä 12/2003 ilmenevistä vuoden 2004 lisien määristä.

3.2.3.2. Haitta- ja vaatelisä 1.1.2003 jälkeen sattuneissa vahingoissa

Lisät tarkistetaan ensin vahingon sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussääntöjen mukaisesti. Vuoden 2004 tasossa olevaan etuuteen tehdään indeksitarkistus maksamisvuoden, esimerkiksi 2005 tasoon, käyttäen työeläkeindeksiä.

Esim. 7.

Tapaturma sattunut vuonna 2003. Vamma oikeuttaa ylimpään haittalisään 22,88 e/päivä.

Vuoden 2005 haittalisä päivässä indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2151/2103 \times 2047/2028 \times 22,88 = 23,62 \text{ e/päivä}$

Vuonna 2006 vastaavasti:

$2151/2103 \times \text{vuoden 2006 työeläkeindeksiluku}/2028 \times 22,88 =$

Esim. 8.

Tapaturma sattunut vuonna 2004. Vamma oikeuttaa ylimpään haittalisään 23,41 e/päivä.

Vuoden 2005 haittalisä päivässä indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 $2047/2028 \times 23,41 = 23,63 \text{ e/päivä.}$

Vuonna 2006 vastaavasti:

$\text{vuoden 2006 työeläkeindeksiluku}/2028 \times 23,41 =$

3.3. Vuonna 2005 tai sen jälkeen sattuneet vahingot

Indeksitarkistuksessa käytetään työeläkeindeksiä ja seuraavaa laskutapaa:

$$\frac{\text{työeläkeindeksi maksuvuonna}}{\text{työeläkeindeksi sattumisvuonna}}$$

Esim. 9.

Tapaturma sattunut vuonna 2005. Tapaturmaeläkkeen perusmäärä vuodessa 5.038,91 euroa.

Vuoden 2006 tapaturmaeläke indeksikorotuksineen lasketaan seuraavasti:
 vuoden 2006 työeläkeindeksiluku/2047 x 5.038,91 e =

4. Indeksitarkistukset eräissä korvaustoiminnan erityistilanteissa

Tapaturmavakuutuslakiin on lisätty 1.1.2005 alkaen säännöksiä indeksitarkistuksista, joita tehdään eräissä korvaustoiminnan erityistilanteissa. Aikaisemmin niiden indeksitarkistus on pääosin perustuvat TVL:n kiertokirjeeseen 36/1995 sekä vakiintuneeseen korvaus- ja oikeuskäytäntöön.

4.1. Tapaturmaeläkkeen ansionalenemalaskelma – palkkakerroin

Tapaturmavakuutuslain 18 §:ään on lisätty säännös siitä, että vertailtaessa työntekijän työtappaturman jälkeen saamia työansioita hänen vuosityöansiionsa, tarkistetaan vuosityöansio palkkakertoimella ansionalenemalaskelmassa vertailuajankohdan tasoon.

Voimaantulosäännöksen mukaan ennen lain voimaan tuloa sattuneissa vahingoissa ansiot tarkistetaan lain voimaantuloa edeltävän ajan osalta vuoden 2004 indeksitasoon aikaisemmin voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaan. Tämän jälkeen indeksitarkistus tehdään vuodesta 2005 alkaen näin laskettuun määrään 1.1.2005 alkaen voimassa olevien säännösten mukaan.

Esim. 10.

Y:lle sattui tapaturma v. 2001 ja hänen vuosityöansiionsa on 21.107,58 euroa. Y:n työkyvyn alentuman määrittämiseksi vuonna 2005 tehdään ansionalenemalaskelma. Laskelmassa käytettävä, indeksillä tarkistettu vuosityöansio saadaan seuraavasti: Vuosityöansio korotetaan indeksillä ensin v. 2004 tasolle ($21.107,58 \times 2151/1981$) ja sen jälkeen vuoden 2005 tasolle: $21.107,58 \text{ e} \times 2151/1981 \times 1,028 = 23.560,66 \text{ e}$.

Koska palkkakertoimen vuotuismuutos on suurempi kuin aikaisemmin käytössä olleen työikäisen indeksin vuotuismuutos, työkyvynalentumaprosentti saattaisi palkkakertoimen käyttöönoton johdosta eräissä tapauksissa nousta. Työkyvynalentumaprosenttia ei kuitenkaan muuteta ainoastaan palkkakertoimen käyttöönoton johdosta.

4.2 Ammattitauti ilmenee eläkkeellä ollessa - palkkakerroin

Ammattitautilain 3 a §:ään on lisätty säännös, jonka mukaan määrättäessä vuosityöansiota eläkkeellä ollessa ilmenneissä ammattitaudeissa, eläkkeelle jääntiä edeltävien työansioiden perusteella määrätty vakiintunut työansio tarkistetaan vuosityöansioksi eläkkeelle jäämisvuoden tasosta vastaamaan ammattitaudin ilmenemisvuoden indeksitasoa käyttämällä palkkakerrointa.

Voimaantulosäännöksessä on erityissäännös työansioiden korottamisesta, jos henkilö on jäänyt eläkkeelle ennen vuotta 2005.

Jos työntekijä on siirtynyt ammattitautilain 3 a §:ssä tarkoitetulle eläkkeelle ennen 1.1.2005, tehdään edellä mainittu indeksitarkistus siihen työansion määrään, joka on tarkistettu vuoden 2004 indeksitasoon soveltaen ennen vuotta 2005 voimassa olleita tapaturmavakuutuslain indeksitarkistussäännöksiä.

Esim. 11.

A:n ammattitauti ilmenee vuonna 2005. A on jäänyt työkyvyttömyyseläkkeelle v. 1977. A:n vakiintuneiksi työansioiksi eläkkeellejääntivuonna 1977 arvioidaan 5.050 euroa, joka korotetaan indeksillä ensin vuoden 2004 tasoon ($5.050 \times 2151/524$) ja sen jälkeen vuoden 2005 tasoon saadaan vuosityöansioksi $5.050 \text{ e} \times 2151/524 \times 1,028 = 21.310,50$ euroa.

4.3 Lapsen eläkkeen Kela-vähennyksen indeksitarkistus – työeläkeindeksi

Tapaturmavakuutuslain 24 §:ään on lisätty säännös työeläkeindeksin käyttämisestä, kun lapseneläkkeen perusmäärä muutetaan eläkeoikeuden alkamisvuoden tasosta tapaturman sattumisvuoden tasoon laskettaessa lapseneläkkeeseen tehtävää perhe-eläkelain mukaisen lapseneläkkeen perusmäärän suuruista vähennystä.

Myös tässä tapauksessa vähennys lasketaan siten, että vuoteen 2004 saakka käytetään ennen vuotta 2005 voimassa olleita tapaturmavakuutuslain indeksitarkistussäännöksiä.

Esim. 12.

Tapaturma on sattunut vuonna 2003. Vahingoittunut kuolee vuonna 2005. Perhe-eläkelain mukaisen lapseneläkkeen perusmäärä vuonna 2005 on 50,26 euroa/kk. Tämä tarkistetaan ensin työeläkeindeksillä vuoden 2004 tasolle ja sen jälkeen indeksillä (ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti) tapaturman sattumisvuoden tasolle seuraavasti: $50,26 \text{ e/kk} \times 2028/2047 \times 2103/2151 = 48,68 \text{ e/kk}$

4.4. Lesken tulosoituksesta aiheutuva vähennys – palkkakerroin

Tapaturmavakuutuslain 24 c §:n lesken tulosoituksesta aiheutuva vähennys tehdään tarkistamalla palkkakertoimella edunjättäjän kuolinvuoden tasossa oleva tulosoituksen määrä tapaturman sattumisvuoden tasoon.

Myös tässä tapauksessa vähennys lasketaan siten, että vuoteen 2004 saakka käytetään ennen vuotta 2005 voimassa olleita tapaturmavakuutuslain indeksitarkistussäännöksiä.

Esim. 13.

Tapaturma sattunut vuonna 2003. Vahingoittunut kuolee vuonna 2005. Kuolinvuoden tasossa oleva tulosoituksen määrä on 3.000 e. Tämä tarkistetaan ensin palkkakertoimella vuoden 2004 tasolle ja sen jälkeen indeksillä (ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti) tapaturman sattumisvuoden tasolle seuraavasti: $3.000 \text{ e}/1,028 \times 2103/2151 = 2.853,17 \text{ e}$

4.5. Kuntoutuksen aikaisen TapVakL 57.1 §:n vakuutuksen vuosityöansion tarkistus – palkkakerroin

Vakuutuslaitoksen kuntoutettavalle tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaisten kuntoutustoimenpiteiden ajalle ottaman vakuutuksen vuosityöansio tarkistetaan vakuutusta otettaessa ja sen jälkeen kalenterivuositain palkkakertoimella (kuntoutuslaki 8 a § 2 momentti).

Esim. 14.

Tapaturma sattunut vuonna 2003. Vahingoittuneen vuosityöansio 18.000 e. Kuntoutusajan tapaturmavakuutus otetaan vuonna 2005. Kuntoutusajan tapaturmavakuutuksessa vakuutetun vuosityöansiona käytetään vahingoittuneen vuosityöansiota, joka korotetaan indeksillä ensin vuoden 2004 tasolle (ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti) ja nostetaan sen jälkeen palkkakertoimella vuoden 2005 tasolle seuraavasti:
 $2151/2103 \times 18.000 \text{ e} \times 1,028 = 18.926,35 \text{ e}$

5. Tapaturmaeläkkeeseen tehtävä kertakorotus**5.1. Yleistä kertakorotuksesta**

Tapaturmavakuutuslain indeksikorotussäännöksiin tuleva muutos heikentää yleensä tapaturmaeläkkeen ja elinkoron indeksikorotuksissa käytettävää indeksitasoa. Aikaisemmin tarkistuksissa käytettiin 65-ikävuoteen saakka indeksiä, joka määräytyi puoliksi ansiotason ja puoliksi hintatason muutoksen perusteella. Vuoden 2005 alusta kaikkien maksussa olevien tapaturmaeläkkeiden ja elinkorkojen tarkistuksessa käytetään työeläkeindeksiä, jossa ansiotason muutosten osuus 20 % ja hintatason muutosten osuus 80 %.

Pitkään tapaturmaeläkkeellä oleville indeksitason heikennyksellä on korvaustasoon alentava vaikutus. Tästä syystä tapaturmavakuutuslain 16 §:ää on muutettu ja siihen on lisätty säännökset tapaturmaeläkkeeseen tehtävästä kertakorotuksesta. Myös työeläkevakuutuksessa tehdään kertakorotus nuorena työkyvyttömäksi joutuville.

Kertakorotus tehdään aina tapaturmaeläkkeen perusmäärään, jolla tarkoitetaan työtapaturman sattumisvuoden tai ammattitaudin ilmenemisvuoden tasossa olevaa tapaturmaeläkettä.

Kertakorotuksen prosenttimäärä määräytyy vahingoittuneen iän perusteella. Se säilyy aina samansuuruisena kertakorotuksen tekohetkestä eläkkeen maksamisen päättymishetkeen. Kertakorotuksen prosenttimäärä säilyy ennallaan myös silloin, kun tapaturmaeläkkeen taso laskee vahingoittuneen täytettyä 65 vuotta 70 prosenttiin vuosityöansiosta.

Tapaturmaeläkkeen indeksitarkistus maksuhetken tasoon tehdään kertakorotuksesta erikseen siten, että kertakorotuksen tekohetkestä alkaen eläkkeen perusmäärä nousee vahingoittuneen iän mukaisen prosenttimäärän ja näin saatuun eläkkeen uuteen perusmäärään tehdään indeksikorotukset normaalisti.

Kertakorotus huomioidaan myös tapaturmaeläkkeen ja elinkoron pääomituksessa.

Perhe-eläkkeeseen kertakorotusta ei tehdä.

Lain voimaantulosäännöksen mukaan ennen vuotta 2005 sattuneisiin vahinkoihin tehtävä kertakorotus rahoitetaan jakojärjestelmällä. Vuonna 2005 tai sen jälkeen sattuneissa vahingoissa tehtävä kertakorotus otetaan huomioon normaalisti riskimaksuissa. Tämä pitää siis huomioida mm. määritettäessä korvausvastuuta (esim. vahinkokohtainen varaus).

5.2. Kertakorotus 1.1.2005 tai sen jälkeen sattuvien vahinkojen perusteella suoritettavissa tapaturmaeläkkeissä

Tapaturmaeläkkeen perustason kertakorotus tehdään sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä työtapaturman sattumista tai ammattitaudin ilmenemistä seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut viisi kalenterivuotta (korotusvuosi).

Esim. 15.

Jos vahinko on sattunut vuonna 2005, kertakorotus tehdään vuonna 2011 ja vuonna 2006 sattuneisiin vahinkoihin kertakorotus tehdään vuonna 2012 jne.

Korotusprosentin suuruus määräytyy sen mukaan, minkä ikäinen työntekijä on korotusvuoden alussa. Korotusprosentti on 16, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa alle 31-vuotias. Tämän jälkeen korotusprosentti pienenee 0,457 prosenttiyksiköllä kutakin 30 vuoden ylittävää ikävuotta kohden. Vahingoittuneen ollessa korotusvuoden alussa 64-vuotias, korotusprosentti on 0,462.

Korotusta ei enää tehdä, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa 65 vuotta täyttänyt.

Esim. 16.

Tapaturma sattunut vuonna 2006. Vahingoittunut syntynyt 1985. Vahingoittuneen vuosityöansio on 10.000 e. Tapaturmaeläke on vuoden 2012 alussa maksussa 100 %:n työkyvyn alentuman mukaan. Korotus vuoden 2012 alussa seuraavasti (vahingoittunut on siis alle 31-vuotias):

$$16/100 \times 8.500 \text{ e} + 8.500 \text{ e} = 9.860,00 \text{ e}$$

Tähän tehdään indeksikorotus seuraavasti:

$$\text{Työeläkeindeksiluku vuonna 2012} / \text{työeläkeindeksiluku vuonna 2006} \times 9.860,00 \text{ e} =$$

Koulutuksen jälkeen vuonna 2013 vahingoittuneen työkyvyn alentuma on 40 %. Tällöin maksettavan eläke ilman indeksikorotusta on:

$$16/100 \times 3.400 \text{ e} + 3.400 \text{ e} = 3.944,00 \text{ e}$$

Tähän tehdään indeksikorotus seuraavasti:

$$\text{Työeläkeindeksiluku vuonna 2013} / \text{työeläkeindeksiluku vuonna 2006} \times 3.944,00 \text{ e} =$$

5.3. Kertakorotus ennen vuotta 2005 sattuneiden vahinkojen perusteella suoritettaviin tapaturmaeläkkeisiin ja elinkorkoihin (ns. vanhat tapaturmaeläkkeet ja elinkorot)

Kertakorotus tehdään myös ennen vuotta 2005 sattuneiden työtapaturmien ja ilmenneiden ammattitautien perusteella suoritettaviin tapaturmaeläkkeisiin ja elinkorkoihin. Korotus tehdään elinkoron perusmäärään, jolla tarkoitetaan peruskoron ja täydennyskoron yhteismäärää.

Elinkoron sijasta suoritettavaan kertakaikkiseen korvaukseen kertakorotusta ei kuitenkaan tehdä, koska kysymys on lääketieteellisen haitan korvauksesta.

Näiden ns. vanhojen tapaturmaeläkkeiden ja elinkorkojen perusmäärään tehdään kertakorotus 1.1.2010 sen mukaan, minkä ikäinen vahingoittunut on vuoden 2010 alussa. Myös

tällöin vahingoittuneen kertakorotusprosentin suuruuden määrää vahingoittuneen ikä – katso edellä kohdassa 5.1 kerrottu. Kertakorotusta ei siis tehdä vuonna 1944 tai sitä ennen syntyneille.

Tapaturmaeläkkeeseen tai elinkorkoon vuosittain tehtävä indeksitarkistus tehdään kertakorotuksen määrittämisen jälkeen erikseen siten, että ensin lasketaan sattumisvuoden tasossa olevaan, eläkkeen uuteen perusmäärään indeksikorotukset vuoden 2004 tasolle vuoden 2004 loppuun saakka voimassa olleiden tapaturmavakuutuslain indeksitarkistussääntöjen mukaisesti. Näin saatua määrää korotetaan työeläkeindeksillä vuodesta 2005 alkaen maksuvuoden tasolle 1.1.2005 ja sen jälkeen voimassaolevien sääntöjen mukaisesti.

Esim.17.

Tapaturma sattunut vuonna 2003. Vahingoittunut syntynyt 31.12.1978 Vahingoittuneen vuosityöansio on 10.000 e. Tapaturmaeläke on vuoden 2010 alussa maksussa 100 %:n työkyvyn alentuman mukaan. Korotus vuoden 2010 alussa seuraavasti (vahingoittunut on siis 31-vuotias):

$$15,543/100 \times 8.500 \text{ e} + 8.500 \text{ e} = 9.821,16 \text{ e}$$

Tähän tehdään indeksikorotus seuraavasti:

$2151/2103 \times$ työeläkeindeksiluku vuonna 2010/2028 = (eli nostetaan siis ensin sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti ja siitä vuoden 2010 tasolle työeläkeindeksillä ks. kaava sivulla 3.)

Esim. 18.

Muutoin edellä mainittu tapaus, mutta vahingoittunut syntynyt 1.1.1979. Korotus vuoden 2010 alussa seuraavasti (vahingoittunut on siis 30-vuotias):

$$16/100 \times 8.500 \text{ e} + 8.500 \text{ e} = 9.860 \text{ e}$$

Esim. 19.

Tapaturma sattunut vuonna 1972. Vahingoittunut syntynyt 1945. Vahingoittuneen pyöristetty vuosityöansio on 12.000 mk eli 2.018,26 e. Elinkorko on vuoden 2010 alussa maksussa 40 %:n peruskoron ja 30 %:n täydennyskoron mukaan. Täydennyskorkoa laskettaessa otetaan huomioon yksi omainen. Korotus vuoden 2010 alussa seuraavasti (vahingoittunut on siis 64-vuotias):

$$0,462/100 \times 478,33 \text{ e} + 478,33 \text{ e} = 480,54 \text{ e}$$

Tähän tehdään indeksikorotus seuraavasti (ellei minimivertailu johda isompaan):

$2151/247 \times$ työeläkeindeksiluku vuonna 2010/2028 $\times$ 480,54 e = (eli nostetaan siis ensin sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti ja siitä vuoden 2010 tasolle työeläkeindeksillä ks. kaava sivulla 3).

Vuonna 2013 omainen kuolee, muutoin tilanne muuttumaton. Tällöin maksettava elinkorko:

$$0,462/100 \times 423,83 \text{ e} + 423,83 \text{ e} = 425,79 \text{ e}$$

Tähän tehdään indeksikorotus seuraavasti (ellei minimivertailu johda isompaan):

$2151/247 \times$ työeläkeindeksiluku vuonna 2013/2028 $\times$ 425,79 e = (eli nostetaan siis ensin sattumisvuodesta vuoden 2004 tasolle ennen vuotta 2005 voimassa

olleiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti ja siitä vuoden 2010 tasolle työeläkeindeksillä ks. kaava sivulla 3).

5.4. Kertakorotus ja päätösten antaminen

Koska tapaturmaeläkkeeseen ja elinkorkoon tehtävä kertakorotus muuttaa etuuden perusmäärää, kertakorotuksesta annetaan vahingoittuneelle päätös. Lain voimaantulon jälkeen eli 1.1.2005 alkaen annettavissa pysyvissä tapaturmaeläke- /elinkorkopäätöksissä kerrotaan eläkkeen perusmäärää aikanaan nostavasta kertakorotuksesta. Kertakorotuksesta ilmoitetaan sen tekemisen ajankohta, kertakorotuksen suuruus prosentteina sekä eläkkeen uusi perusmäärä kertakorotuksen jälkeen. Päätökseen liitetään valitusosoitus, koska vahingoittuneella on oltava valitusmahdollisuus myös kertakorotuksesta.

Tämä vastaa sitä menettelyä, jota noudatetaan jo nykyisin annettaessa pysyvä eläkepäättös, jolloin heti kerrotaan myös eläkkeen perusmäärän muutoksesta 85 prosentista 70 prosenttiin vahingoittuneen täytettyä 65 vuotta.

Jos pysyvä tapaturmaeläkepäättös tai elinkorkopäättös on annettu ennen vuotta 2005 ja tällaiseen ns. vanhaan tapaturmaeläkkeeseen/elinkorkoon tulee kertakorotus tehtäväksi 1.1.2010, myös tässä tapauksessa korvauksen perusmäärää muuttavasta kertakorotuksesta annetaan vahingoittuneelle valituskelpoinen päätös. Päätöksessä kerrotaan kertakorotuksen tekemisen ajankohta, kertakorotuksen suuruus prosentteina ja tapaturmaeläkkeen/elinkoron uusi perusmäärä kertakorotuksen jälkeen. Päätös on annettava ennen kertakorotuksen tekoajankohtaa eli ennen vuotta 2010. Suositeltavaa on, että kertakorotusta koskeva päätös näissä tapauksissa annetaan viimeistään syksyllä 2009.

Ratkaisevaa on pysyvän eläkepäättöksen antamisajankohta, ei vahingon sattumisaika, koska myös ennen lain voimaantuloa sattuneiden vahinkojen perusteella suoritettaviin tapaturmaeläkkeisiin ja elinkorkoihin tehdään kertakorotus tietyin edellytyksin.

Vakuutuslaitoksen on yleensäkin syytä antaa vahingoittuneille yleisinformaatiota indeksijärjestelmän muutoksesta.

TAPATURMA-ASIAIN KORVAUSLAUTAKUNTA

Jaakko Hannula
puheenjohtaja

LIITE   Kertakorotuksen suuruus

TVL / 20.12.2004

TAPATEL / kertakorotus%

ikä	
korotusvuonna	kertakorotus%
<31	16,000
31	15,543
32	15,086
33	14,629
34	14,172
35	13,715
36	13,258
37	12,801
38	12,344
39	11,887
40	11,430
41	10,973
42	10,516
43	10,059
44	9,602
45	9,145
46	8,688
47	8,231
48	7,774
49	7,317
50	6,860
51	6,403
52	5,946
53	5,489
54	5,032
55	4,575
56	4,118
57	3,661
58	3,204
59	2,747
60	2,290
61	1,833
62	1,376
63	0,919
64	0,462
65	0,000
66	0,000